

EKONOMIKA JAVNIH PODJETIJ IN ZAVODOV

doc. dr. Zdravko Pečar

zdravko.pecar@fu.uni-lj.si

Univerza v Ljubljani

Fakulteta za upravo

DEFINICIJA EKONOMIJE PO SAMUELSONU

1. *“Ekonomija je proučevanje, kako družbe izkoriščajo razpoložljive resurse, ki imajo alternativno uporabo, za proizvodnjo raznih dobrin in kako te dobrine razdeljujejo”.*

DEFINICIJA EKONOMIJE PO SAMUELSONU

2. *“Ekonomsko proučevanja so potrebna, ker ljudem in družinam pomagajo razumeti probleme, s katerimi se soočajo, omogočajo vladam pospeševati razvoj in blaginjo, ter se izogibati depresijam in inflaciji, in analizirati značilne modele družbenega obnašanja.*

Zato je poznavanje ekonomije neobhodno, tako za pravilne osebne kot tudi družbene odločitve”.

DEFINICIJA EKONOMIJE PO SAMUELSONU

3. *“Ekonomska proučevanja morajo temeljiti na znanstvenih metodah, kjer prevladuje matematika oz. statistika.*

Preteklost nam nudi nešteto možnih vzorcev za obravnavo tako na makro kot tudi na mikro nivoju.

Na raznih poskusih lahko testiramo tudi hipoteze oz. prognoze in s tem dobiva ekonomija tudi novo dimenzijo obračanja v prihodnost”.

DEFINICIJA EKONOMIJE PO SAMUELSONU

4. *“Pri ekonomskih proučevanjih moramo paziti, da različne primere enako obravnavamo le v enakem okolju.*

Posebej se moramo izogibati presojanju vrednot in izključevati subjektivnost”.

DEFINICIJA EKONOMIJE PO SAMUELSONU

5. *“Ekonomija temelji na zakonu omejenih resursov, saj ljudje želijo mnogo več kot ekonomija (gospodarstvo) lahko proizvede.*

Ekonomске dobrine so omejene, niso zastonj, družba se mora odločiti, kakšne vtste in obseg dobrin bo proizvajala s svojimi omejenimi resursi”.

POMEN EKONOMIJE V ŽIVLJENJU

- POSAMEZNIKA

- DRŽAVE

*ALTERNATIVNE
ODLOČITVE*

TRIJE TEMELJNI PROBLEMI EKONOMIJE:

- 1. Katere dobrine proizvajati in v kakšnem obsegu?*
- 2. Kako dobrine proizvesti? (Kdo, iz katerih resursov in s katero tehnologijo?)*
- 3. Za koga naj dobrine proizvajamo? (Kdo bo koristil napore gospodarstva?)*

RAZVOJ EKONOMSKEGA ODLOČANJA

❖ *TRADICIJA:*

*- od prvih civilizacij naprej
(kmet, lovec, ribič, obrtnik)*

❖ *DRŽAVA:*

- centralno planiranje

❖ *TRG:*

- v svobodnih tržnih ekonomijah

KAJ JE EKONOMIJA?

❖ *MAKRO*

❖ *MEZZO*

❖ *MIKRO*

PODJETNIŠKA EKONOMIJA

➤ *PRELOMNICE:*

- *A. SMITH*
- *TEKOČI TRAK*
- *RAČUNALNIK*

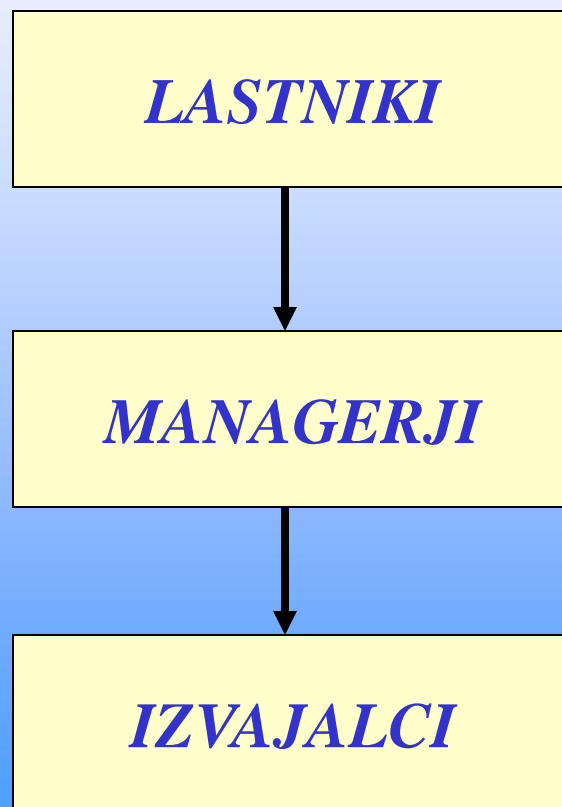
➤ *VPLIV DRUŽBENIH SISTEMOV: POLITIKE*

RAZVOJ PODJETNIŠTVA PRI NAS

- ❖ 1946: *NACIONALIZACIJA*
- ❖ 1948: *CENT. PLANSKI SISTEM*
- ❖ 1952: *SAMOUPRAVLJANJE*
- ❖ 1976: *ZDRUŽENO DELO*
- ❖ 1989: *ZAKON O PODJETJIH*
- ❖ 1993: *ZAKON O GOSPOD. DRUŽBAH*

***LASTNINJENJE
DRUŽBENIH
PODJETIJ***

***NOVI
DRUŽBENI
ODNOSI***

PODJETJE

- *je zaključena skupina ljudi, organiziranih za izvajanje stalnih in spreminjajočih delovnih nalog*
- *ima ustanovitelja, lastnike, pooblaščene delavce (managerje) in izvajalce*
- *podjetje ima svojo glavno in stranske dejavnosti*
- *podjetje preko svojih pooblaščenih delavcev sklepa pogodbe o poslovnih transakcijah (nakupi, prodaja, krediti)*
- *pooblaščeni delavci skrbijo za doseganje poslovnih ciljev, organizacijo in ekonomsko učinkovitost dela (v skladu z zakoni in notranjimi predpisi)*

SMISEL PODJETJA

▪ **RESURSI** - *naravni*

▪ **DELO**

▪ **KAPITAL**

- *tržišče* - *znanje*

- *kadri* - *denar*

- *oprema*

- *infrastruktura*

- *čas*

▪ **IZDELKI**

▪ **STORITVE**

PO VREDNOSTI

$I < 0$

$0 = I + \sigma$

$\sigma =$ *novo ustvarjena vrednost (za razvoj, javno in osebno porabo)*

PRVINE GOSPODARSKIH PROCESOV V PODJETJU

- ❖ ***TEMELJNI:*** NABAVA
PREDELAVA
PRODAJA
- ❖ ***SESTAVLJENI:*** RAZVOJ
KOOPERACIJE
MONTAŽA
MARKETING
REPROVERIGE

FUNKCIJE V PODJETJU

- ❖ *IZVAJALNE*
- ❖ *UPRAVLJALNE*
- ❖ *INFORMACIJSKE*
- ❖ *VODSTVENE*

KAPACITETE PROIZVODNJE

- ❖ *ZASNOVA*
- ❖ *USKLAJENOST*
- ❖ *IZKORIŠČENOST*
- ❖ *ODPISANOST*

DELOVNI PREDMETI V PROIZVODNJI

- *OSNOVNI MATERIAL*
- *POMOŽNI MATERIAL*
- *ENERGIJA*
- *POTROŠNJI MATERIAL*

IN:

- *LASTNA NEDOKONČANA PROIZVODNJA*
- *POLPROIZVODI*
- *DOKONČNA PROIZVODNJA*

VRSTE SREDSTEV

- ❖ *POSLOVNA SREDSTVA:*
  - *OSNOVNA SREDSTVA*
  - *OB RATNA SREDSTVA*
- ❖ *REZERVNA SREDSTVA*
- ❖ *SREDSTVA SOLIDARNOSTI*
- ❖ *SREDSTVA SKUPNE PORABE*
- ❖ *FINANČNA SREDSTVA*

POSLOVNA SREDSTVA

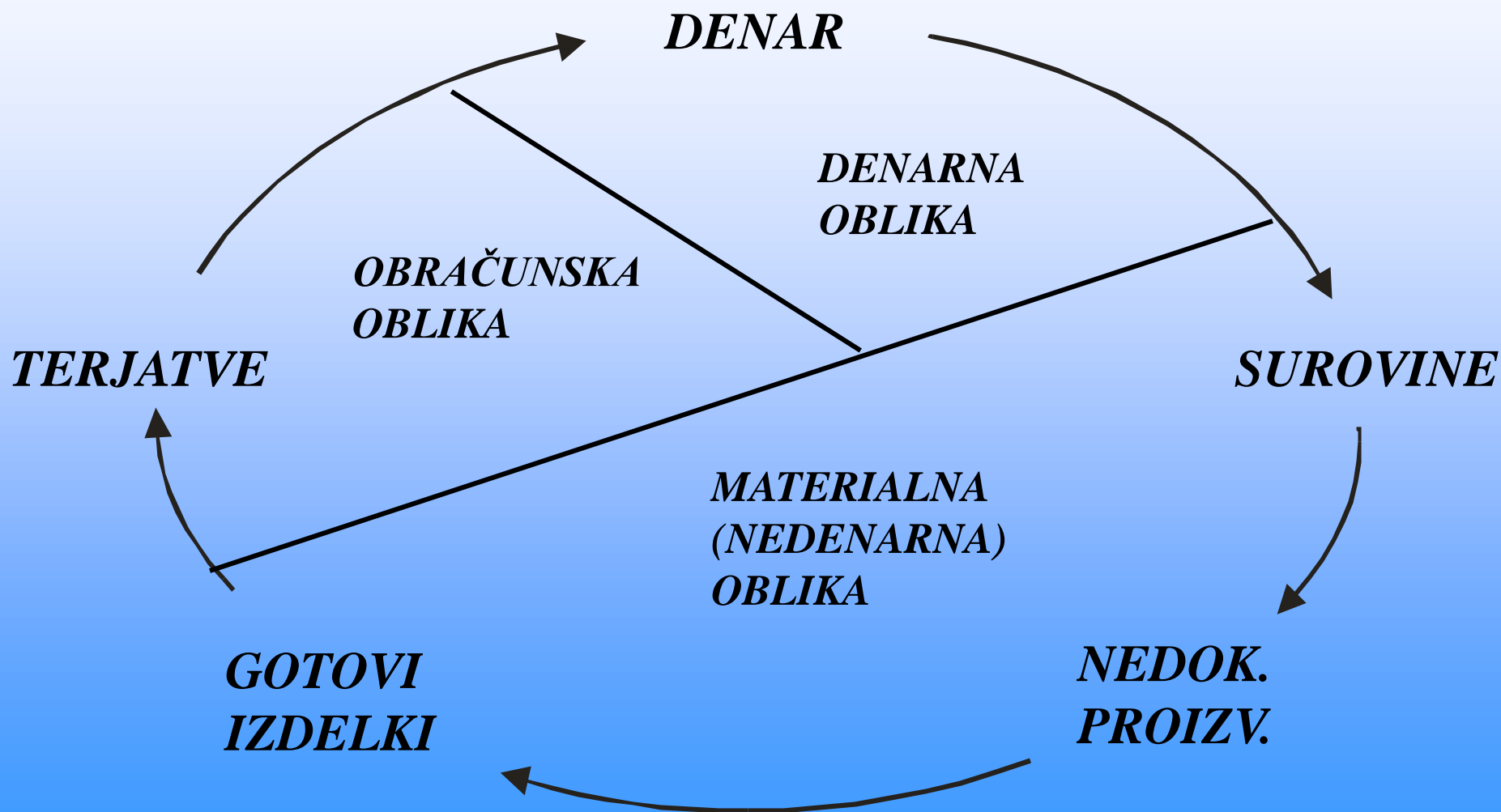
1. OSNOVNA SREDSTVA:

- zemljišča
- gradbeni objekti
- tehnološka oprema
- nasadi in druge nepremičnine

2. OBRATNA SREDSTVA:

- denar (gotovina, menice, ž.r.)
- blago (surovine, inventar, zaloge)
- obračunska oblika (terjatev do plačil v prodaji)

PRIKAZ PREOBLIKOVANJA OBRATNIH SREDSTEV

DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA OBSEG OBRATNIH SREDSTEV:

- *PREDMET POSLOVANJA*
- *DOLŽINA TEHNOLOŠKEGA PROCESA*
- *STROŠKI POSLOVANJA*
- *OBRAČANJE ZALOG*
- *POGOJI PRODAJE*
- *POGOJI NABAVE*
- *SEZONSKA NIHANJA*
- *CIKLIČNA NIHANJA*
- *ŠIRITEV POSLOVANJA IN RAZVOJ*

KOEFICIENT OBRAČANJA

$$K_{opt.} = \frac{VREDNOST\ PRODAJE\ IZDELKOV}{OBR.\ SR.\ (opt.)}$$

$$POTREBNA\ OBR.\ S. = \frac{VPI}{K}$$

ZALOGE SO DEL OBRATNIH SREDSTEV

- *zaloge materialov (surovine, polizdelki...)*
  - *zaloge drobnega inventarja (embalaža)*
  - *zaloge izdelkov*
  - *zaloge trgovinskega blaga*
- **VREDNOTIMO JIH LAHKO PO:** *dejanskih nabavnih cenah, drsečih povprečnih cenah, stalnih cenah, zadnjih cenah (LIFO), prvih cenah (FIFO), najvišjih cenah (HIFO)*

LIKVIDNOST: DEN. SRED. > ZAPADLE OBVEZNOSTI

VIRI SREDSTEV

❖ *TRAJNI VIRI*

- lastna sredstva soustanoviteljev
- delnice
- odplačani krediti
- akumulacija

❖ *DOLGOROČNI VIRI*

- dolgoročni krediti
- sovlaganje

❖ *KRATKOROČNI VIRI*

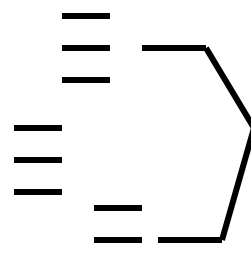
- kratkoročni krediti
- avansi

SREDSTVA

OSN. SREDSTVA
OBR. SREDSTVA
PLASMAJI
REZ. SREDSTVA
SRED. SOLIDARNOSTI
S.S.P.

SKUPAJ

VIRI SREDSTEV

LASTNA SRED.
KREDITI
SOVLAGANJE
REZ. SKLAD
SKLAD SOL.
SKLAD. S. SP.

SKUPAJ

BILANCA STANJA na dan...

AKTIVA

PASIVA

<i>Stalna sredstva</i>	<i>Kapital</i>
<i>Gibljava sredstva</i>	<i>Časovne razmejitve</i>
	<i>Dolgovi</i>

STROŠKI

- ❖ ***POTROŠKI*** (poraba prvin)
- ❖ ***STROŠKI*** (vrednost potroškov)
- ❖ ***IZDATKI*** (denarni odliv)
- ❖ ***ODHODKI*** (v bilanci)

NARAVA STROŠKOV

- *stroški del. sredstev*
- *stroški del. predmetov*
- *stroški dela*
- *stroški storitev*
- *dajatve*

STROŠKI POSLOVNIH FUNKCIJ

- ❖ *STROŠKI KADROVANJA*
- ❖ *STROŠKI NABAVE*
- ❖ *STROŠKI PROIZVODNJE*
- ❖ *STROŠKI PRODAJE*
- ❖ *STROŠKI FINANCIRANJA*
- ❖ *STROŠKI INFORMIRANJA*
- ❖ *STROŠKI UPRAVLJANJA*

STROŠKOVNA MESTA

❖ ***PROIZVODNA STROŠKOVNA MESTA***

❖ ***NEPROIZVODNA STROŠKOVNA
MESTA OMOGOČAJO:***

- ***LAŽJI PREGLED LC IZDELKOV***

- ***PREGLED STROŠKOV PO
PODROČJIH***

- ***UGOTAVLJANJE USPEHA ENOT***

LASTNA CENA

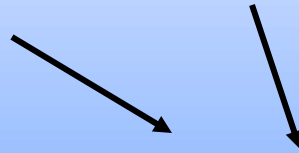
=

- *NEPOSREDNI MATERIALNI STROŠKI*
- *NEPOSREDNE PLAČE*
- *SPLOŠNI PROIZVODNI (REŽIJSKI) STROŠKI*
- *DRUGI SPLOŠNI STROŠKI*

AMORTIZACIJA OSNOVNIH SREDSTEV

- ❖ *NARAVNA (FIZIČNA) OBRABA*
- ❖ *NARAVNO (ČASOVNO) STARANJE*
- ❖ *EKONOMSKO (TEHNOLOŠKO STARANJE)*

*strošek, ki se vgradi v ceno proizvoda
(objekti - 2%; stroji 5-30%)*

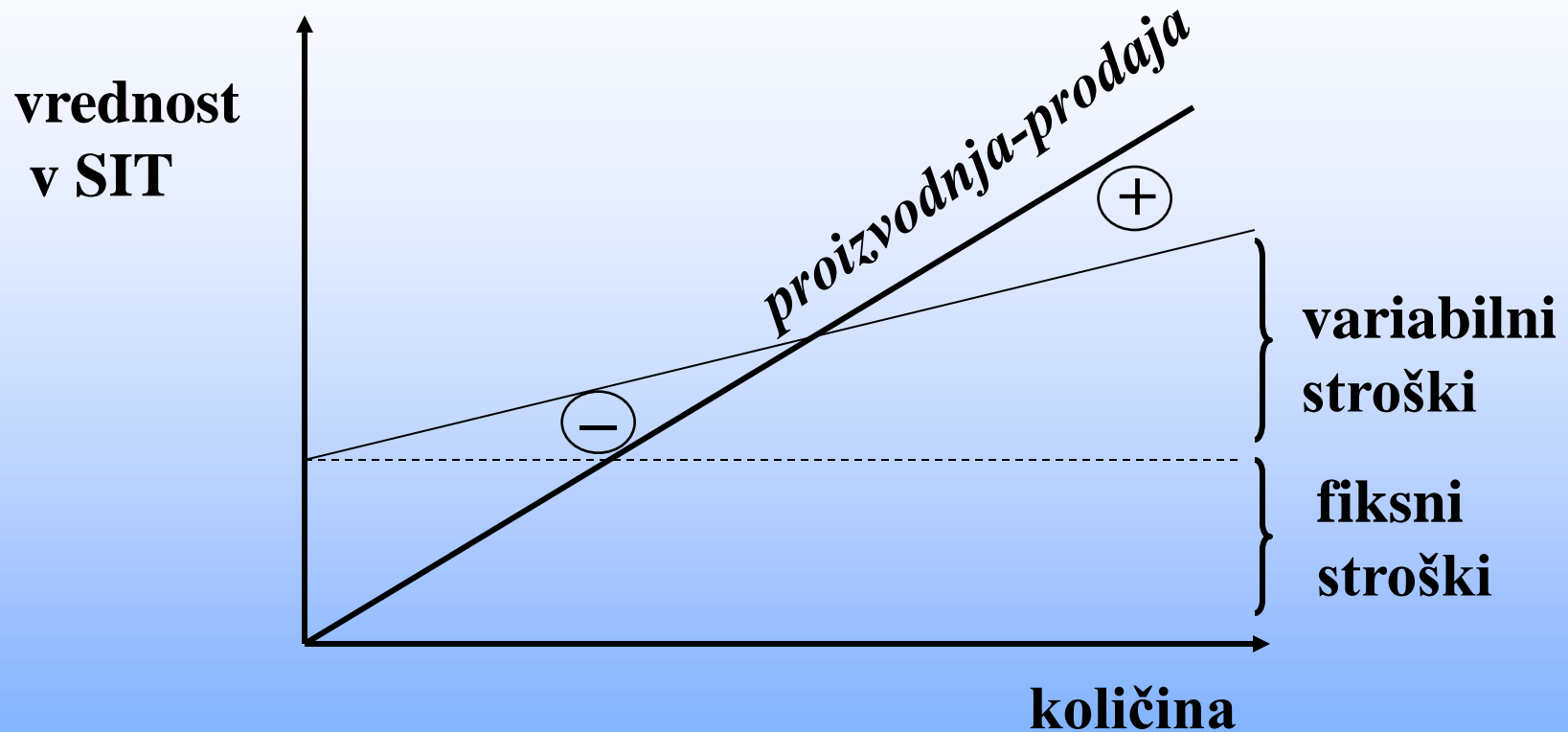
OBRAČUN AMORTIZACIJE

- ❖ ***FUNKCIONALNI*** (nab. vrednost / % proizvodnje)
- ❖ ***ČASOVNI*** (nab. vrednost / % življenjske dobe)
- ❖ ***POSPEŠENI*** (prehiteva izrabo)

VRSTE VREDNOSTI OSNOVNIH SREDSTEV

- ❖ ***KUPNA (FAKTURNA) CENA***
- ❖ ***NABAVNA VREDNOST***
(kupna cena + prevoz, carina, m.)
- ❖ ***NEODPISANA VREDNOST (SEDANJA
VREDNOST)***
- ❖ ***REVALORIZIRANA VREDNOST***

PRAG RENTBILNOSTI

POSLOVNI USPEH = PRIHODEK – ODHODEK

PRIHODEK = Q X P.C

ODHODEK = F.S. + (V.S. / e x Q)

POSLOVNI IZID

- **POSLOVNI IZID** je razlika med rednimi prihodki in rednimi odhodki v obračunskemu obdobju.

PRIHODKI

1. **PRIHODKI OD POSLOVANJA**
2. **PRIHODKI OD FINANCIRANJA**
3. **IZREDNI PRIHODKI**

ODHODKI

1. ODHODKI POSLOVANJA

a. Stroški materiala

b. Stroški storitev

c. Amortizacija

d. Stroški dela

e. Povečanje / zmanjšanje zalog dokončanih proizvodov in nedokončane proizvodnje

f. Druga nabavna vrednost prodanega blaga in materiala

g. Davki in prispevki, ki niso odvisni od poslovnega izida

2. ODHODKI FINANCIRANJA

3. IZREDNI ODHODKI

Izkaz poslovnega izida za obdobje...

<i>Odhodki</i>	<i>Prihodki</i>
<i>Dobiček</i>	

<i>Odhodki</i>	<i>Prihodki</i>
	<i>Izguba</i>

Ugotavljanje poslovnega izida

<i>Čisti prihodki (od prodaje)</i>
<i>– Proizvajalni / obratovalni stroški (prodanih količin)</i>
<i>= Kosmati dobiček od prodaje</i>
<i>– Stroški uprave</i>
<i>– Stroški prodaje</i>
<i>= Dobiček iz poslovanja</i>
<i>+ Prihodki od financiranja</i>
<i>– Odhodki od financiranja</i>
<i>= Dobiček (ali izguba) iz rednega poslovanja</i>
<i>+ Izredni prihodki</i>
<i>– Izredni odhodki</i>
<i>= Celotni dobiček (ali izguba)</i>
<i>– Davek od dohodka pravnih oseb</i>
<i>= ČISTI DOBIČEK (ali IZGUBA)</i>

DELITEV DOBIČKA

I. PRISPEVKI IN DAVKI IZ DOBIČKA

II. DEL DOBIČKA ZA:

- plače iz dobička (stim., inov.)
- sklad skupne porabe za stan. gr.
- sklad skupne porabe za druge namene

III. DEL DOBIČKA IZ NASLOVA KAPITALA

- poravnavanje izgub iz prejšnjih let
- nadomestila vlagateljem
- za povečanje kapitala (naložbe)
- za povečanje rezerv
- nerazdeljen dobiček (dividende)

PORAVNAVANJE IZGUBE

I. PORAVNAVANJE S KAPITALOM

- Z REZERVAMI

***- Z DELOM NERAZDELJENEGA DOBIČKA IZ
PRETEKLIH LET***

- Z DRUGIMI KAPITALNIMI VIRI

II. PORAVNAVANJE IZ DOBIČKA

PORAVNAVANJE IZGUBE

III. PORAVNAVANJE Z DOLGOVI

IV. PORAVNAVANJE Z DOTACIJAMI

V. NEPORAVNANA IZGUBA

NADZOR IN ANALIZA POSLOVANJA

❖ PODATKI O:

- *BODOČEM*
- *SEDANJEM*
- *PRETEKLEM*

❖ PRIMERJAVA Z:

- *VIZIJO*
- *PLANOM*
- *KONKURENCO*

NADZOR IN ANALIZA POSLOVANJA

❖ UKREPANJE S CILJEM:

- *POVEČANJA PREDNOSTI*
- *MANJŠANJA SLABOSTI*
- *VEČANJE DOBIČKA*

❖ NAČINI:

- *KONTROLA*
- *REVIZIJA*
- *INŠPEKCIJA*

INVESTICIJSKI PROGRAM

1. *CILJ INVESTICIJE*
2. *ANALIZA RAZVOJNIH MOŽNOSTI*
3. *RAZISKAVA PRODAJNEGA TRGA*
4. *TEHNOLOŠKO TEHNIČNI VIDIKI*
5. *RAZISKAVA NABAVNEGA TRGA*
6. *ŠTEVILO IN KVALIFIKACIJSKA STRUKTURA DELAVCEV*
7. *ANALIZA LOKACIJE*
8. *VARSTVO OKOLJA IN VARSTVO PRI DELU*
9. *ORGANIZACIJSKI VIDIKI*
10. *TERMINSKI PLAN*
11. *FINANČNA ANALIZA*
12. *FINANČNO-TRŽNA OCENA*
13. *EKONOMSKA OCENA PROJEKTA*

STOPNJE INTENZIVNOSTI TEHNIČNEGA RAZVOJA V GOSP. PANOGAH

1. PRETEŽNO BAZIRAJO NA ZNANOSTI: *elektronika, farmacija, elektroindustrija, kemija, proizvodnja instrumentov, letalska industrija*
2. SREDNJE BAZIRAJO NA ZNANOSTI: *strojna industrija, kovinska industrija*
3. MANJ BAZIRAJO NA ZNANOSTI: *lesna in črna metarulgija, proizvodnja transportne opreme*
4. MALO BAZIRAJO NA ZNANOSTI: *tekstilna industrija, papirna in prehrambena industrija ter industrija pijač*

PERSPEKTIVNE PROIZVODNJE

- ❖ *RAČUNALNIŠKI SISTEMI IN SW*
- ❖ *BIOMEDICINA IN GENETSKI INŽENIRING*
- ❖ *PISARNIŠKA AVTOMATIZACIJA*
- ❖ *TELEKOMUNIKACIJE*
- ❖ *MIKROELEKTRONIKA*
- ❖ *ENERGETSKA TEHNOLOGIJA*
- ❖ *ROBOTIKA IN KRMILJENJE IND. PROCESOV*
- ❖ *INSTRUMENTI ZA UPORABO V ZNANOSTI IN
MEDICINI*
- ❖ *TEHNOLOGIJA MATERIALOV*

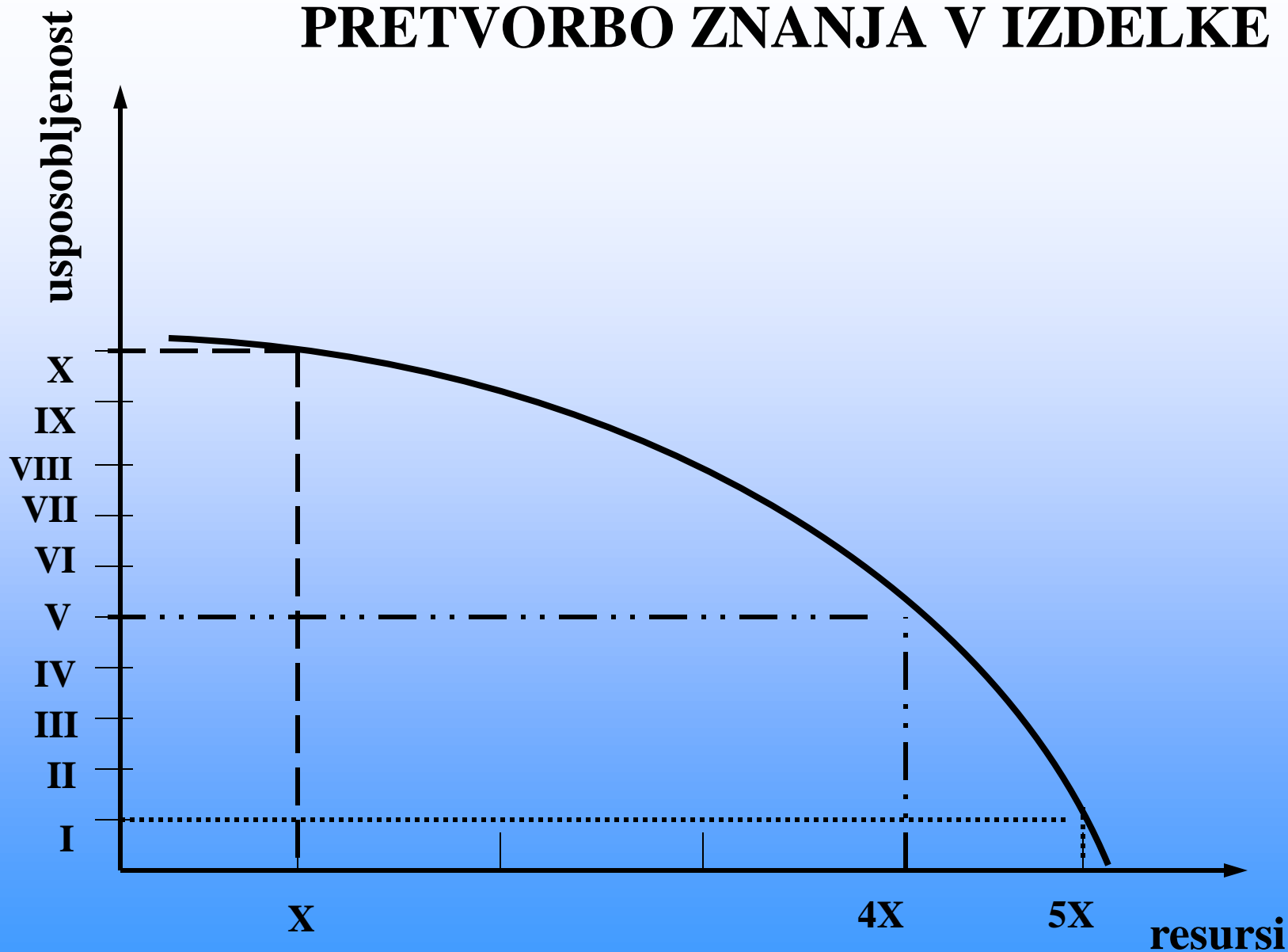
PRIORITETNE NALOGE DOMAČEGA GOSPODARSTVA (poleg lastninskega preoblikovanja)

- 1. ZAMENJATI ASORTIMAN PROIZVODNJE
(konec življenjskega ciklusa)***
- 2. OSVAJANJE NOVIH PROIZVODNIH
POSTOPKOV (tehnološko zorenje)***
- 3. NAKUP DOBRIH TUJIH LICENC (lastni razvoj
prešibek)***

PRIORITETNE NALOGE DOMAČEGA GOSPODARSTVA (poleg lastninskega preoblikovanja)

- 4. OBLIKOVANJE PROIZVODOV (zastareli dizajn)***
- 5. ZNIŽEVANJE STROŠKOV (slabi ekonomski motivi)***
- 6. IZBOLJŠATI ORGANIZACIJO DELA (MGT)***

PORABA RESURSOV ZA PRETVORBO ZNANJA V IZDELKE

**RAZVOJ MODELOV
ZA OCENJEVANJE
USPEŠNOSTI V
JAVNIH
ORGANIZACIJAH**

VRSTA JAVNIH STORITEV

1. *Univerzalne storitve – za vse (javno dobro)*
2. *Zakonsko določene javne storitve*
3. *Javne storitve, kjer je ponudba večja od povpraševanja*
4. *Redke javne storitve, kjer je ponudba manjša od povpraševanja*
5. *Tiste, ki jih občan ne želi (mandatne in zaporne kazni)*

MERITVE USPEŠNOSTI ORGANIZACIJ V JAVNEM IN ZASEBNEM SEKTORJU

1. POSLOVNI USPEH

= *Prihodki – Odhodki*

2. STROŠKI / KORISTI

(COST / BENEFIT)

3. “3 E”

ECONOMY, ekonomičnost, gospodarnost

EFFICIENCY, učinkovitost, produktivnost

EFFECTIVENES, efektivnost

4. BENCHMARKING

Celovite primerjave / z gledovanje (SPC)

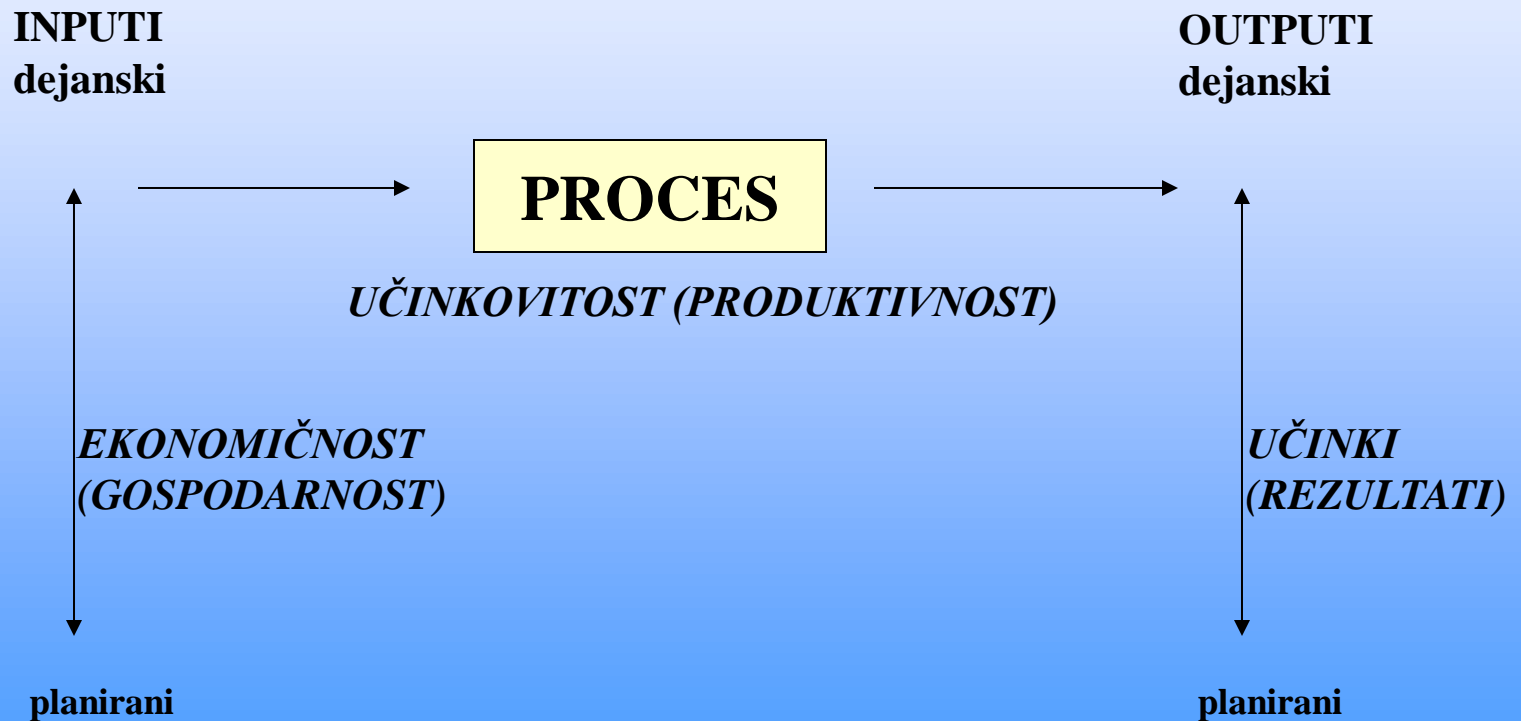
5. BALANCED SCORECARD

KDU - ključni dejavniki uspeha (interne / eksterne, mehke / trde, meritve)

6. MODELI KAKOVOSTI/ODLIČNOSTI

(EFQM, CAF)

EKONOMIČNOST, UČINKOVITOST IN UČINKI DELOVANJA PROCESA (PERFORMANSA)

"BENCH MARKING" JE MOŽNO RAZVITI NA NASLEDNJIH STROKOVNIH PODROČJIH:

- ❖ ***BENCH MARKING PROCESOV*** se nanaša na procese in aktivnosti, ki spreminjajo inpute v outpute.
- ❖ ***BENCH MARKING REZULTATOV*** zajema vrsto meritev ali približnih ocen za ugotavljanje učinkovitosti in končnih efektov.
- ❖ ***BENCH MARKS*** predstavljajo najboljše standarde izvedbe, tako na nivoju procesov, učinkovitosti in končnih efektov.

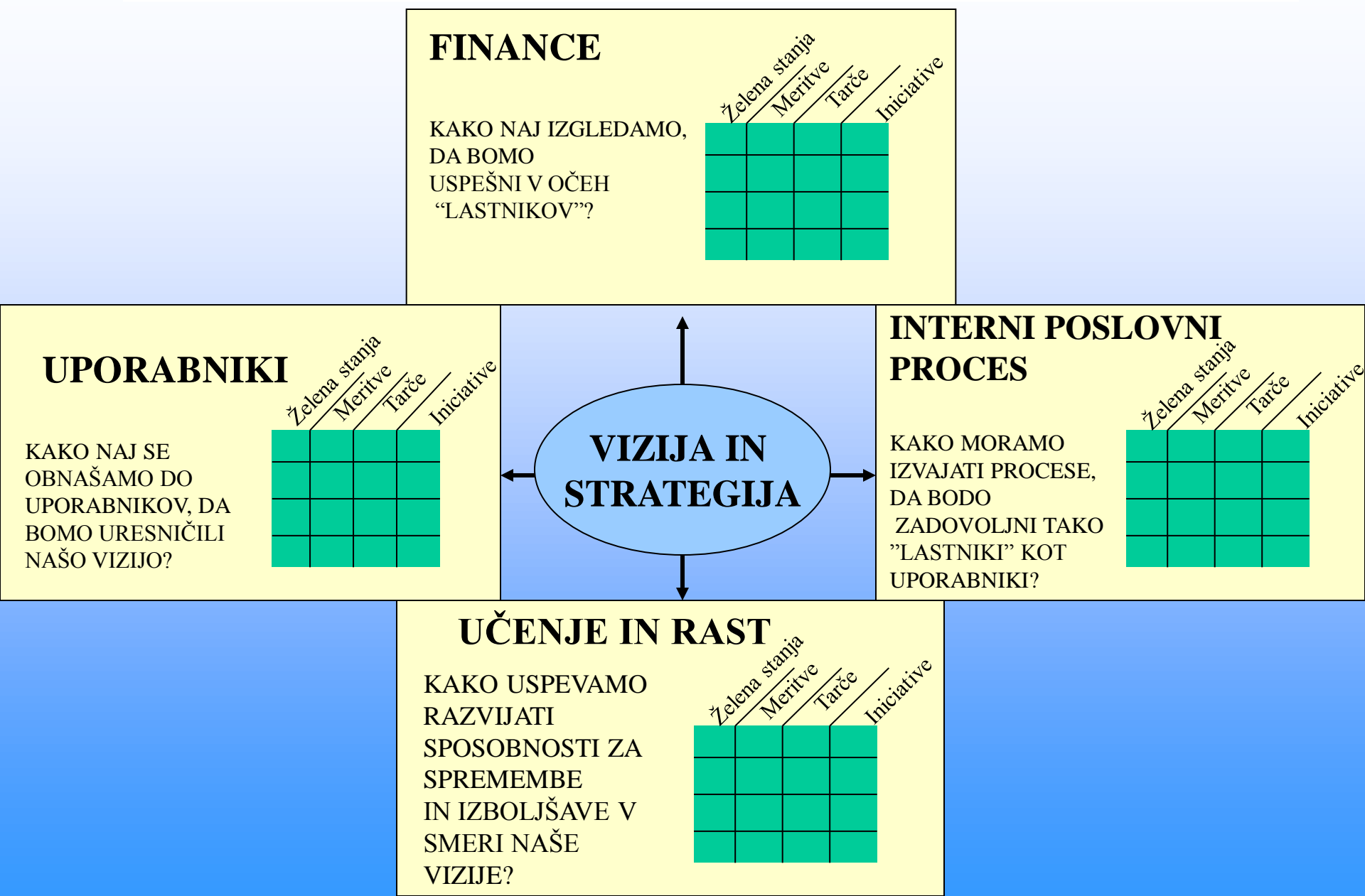
(enako kot management celovite kakovosti uporablja kot temeljno sestavino - interne poslovne procese in podprocesse)

LASTNOSTI KLJUČNIH DEJAVNIKOV USPEHA - KDU SO NASLEDNJE:

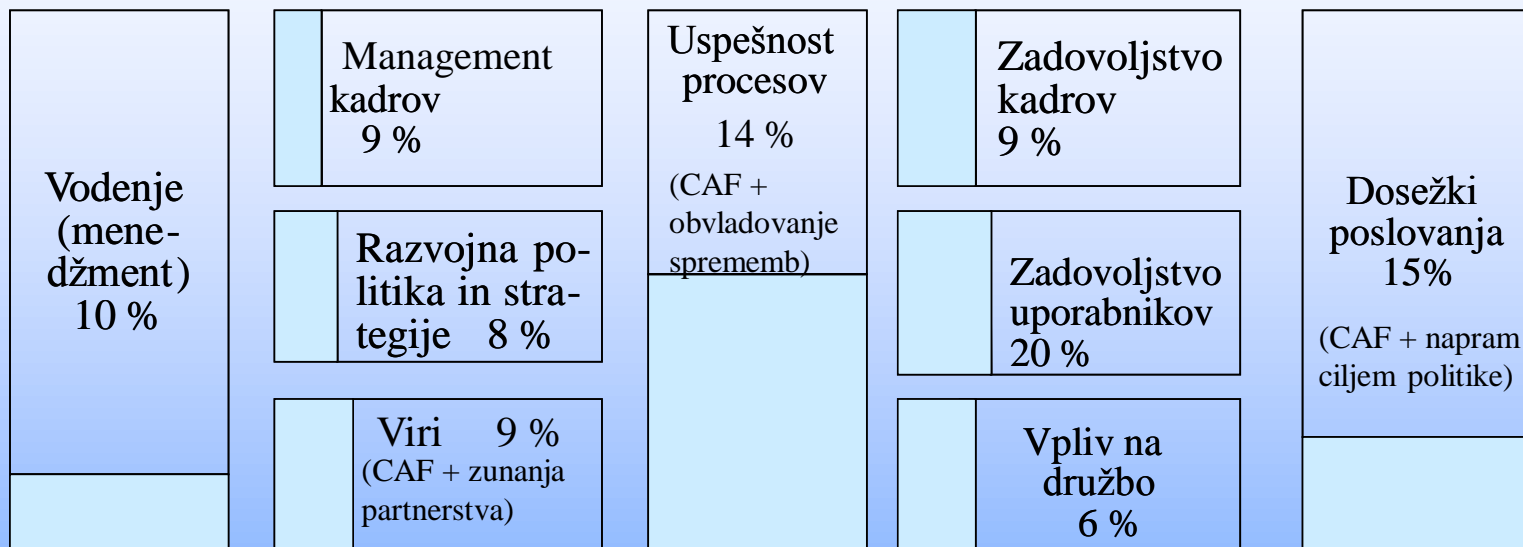
- ❖ predstavljajo majhno število ključnih kazalcev (4 - 10),*
- ❖ biti morajo vsebinsko jasni, da lahko služijo za ovrednotenje parametrov osnovnih aktivnosti,*
- ❖ usmerjeni morajo biti tudi na uporabnike,*
- ❖ histogrami in druga orodja so zelo uporabna za vizualizacijo meritev in napredovanja k planiranim ciljem.*

UPR OMOGOČA, DA PREVEDEMO STRATEGIJO V OPERATIVNO IZVAJANJE

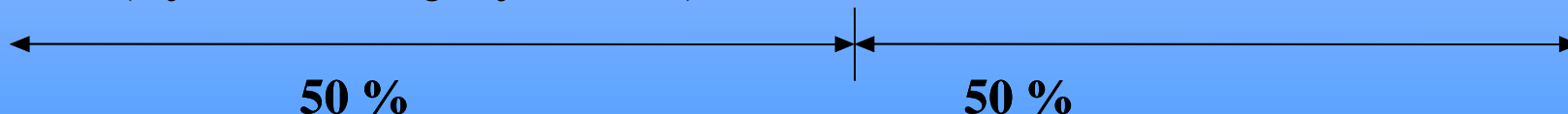
MODEL EFQM / CAF

Vsebinske razlike med "TQM" in standardi ISO

KOMPETENČNOST
(dejavniki, ki omogočajo rezultate)

REZULTATI

Vsebovano v ISO 9000

MARKETING

- ❖ *PROIZVOD*
- ❖ *TRŽIŠČE*
- ❖ *NAČIN PRODAJE*
- ❖ *CENA*

MARKETING = TRG

ING. = INŽENIRING = RAZVOJ

MIX = KOMBINATORIKA

*KOMBINATORIKA TRŽNO
USMERJENEGA RAZVOJA*

TRI DIMENZIJE PROIZVODA ALI STORITVE

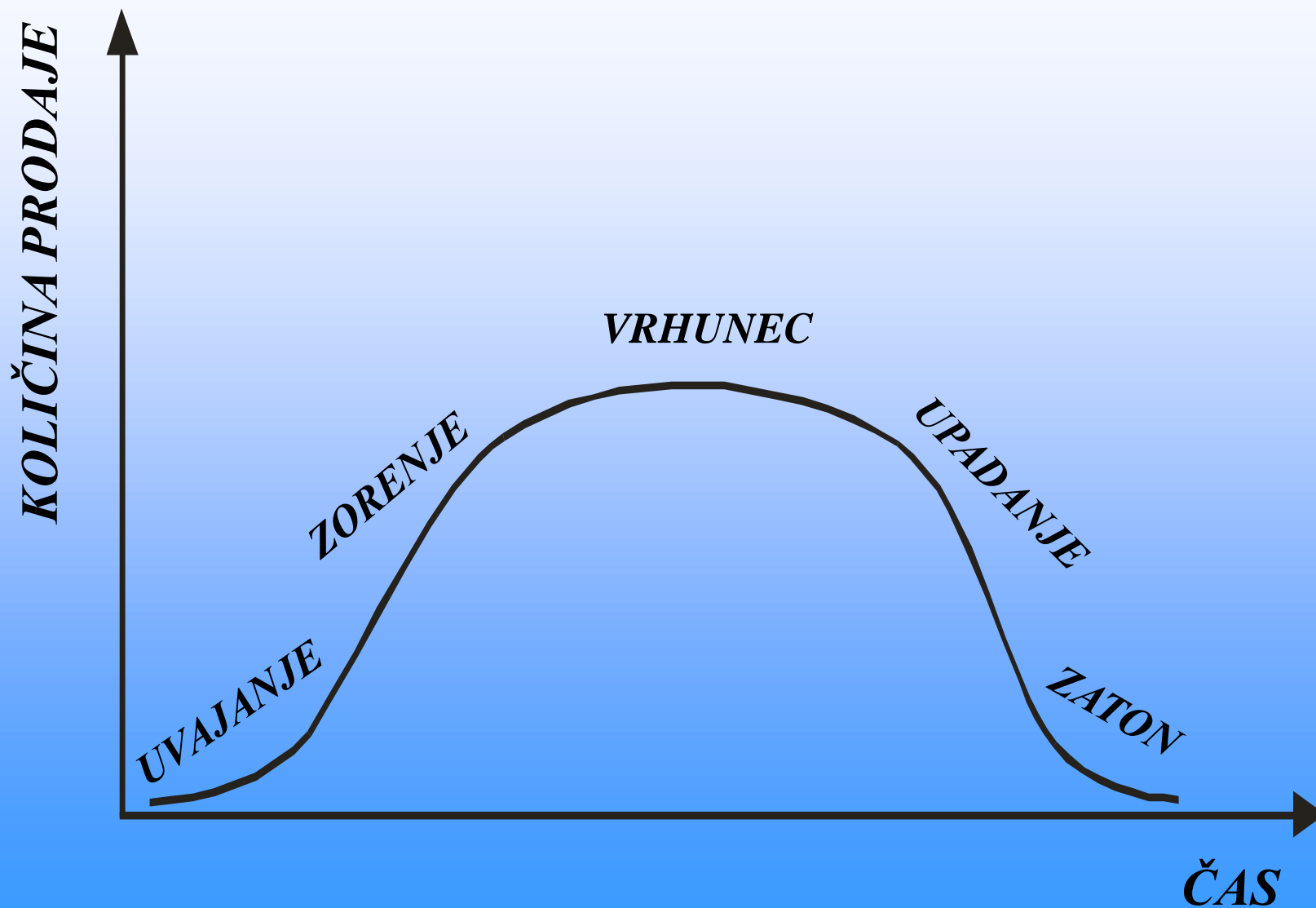
- BISTVO
- MATERIALIZACIJA
- OBOGATITEV

VSAK PROIZVOD JE V HIERARHIJI GLEDE NA:

- 1. SKUPINO POTREB**
  - 2. SKUPINO PROIZVODOV**
  - 3. VRSTA PROIZVODOV**
  - 4. LINIJA PROIZVODOV**
  - 5. TRAJNOST PROIZVODOV**
- POTROŠNE DOBRINE**
  - TRAJNE DOBRINE**
  - STORITVE**

ŽIVLJENJSKI CIKLUS PROIZVODA

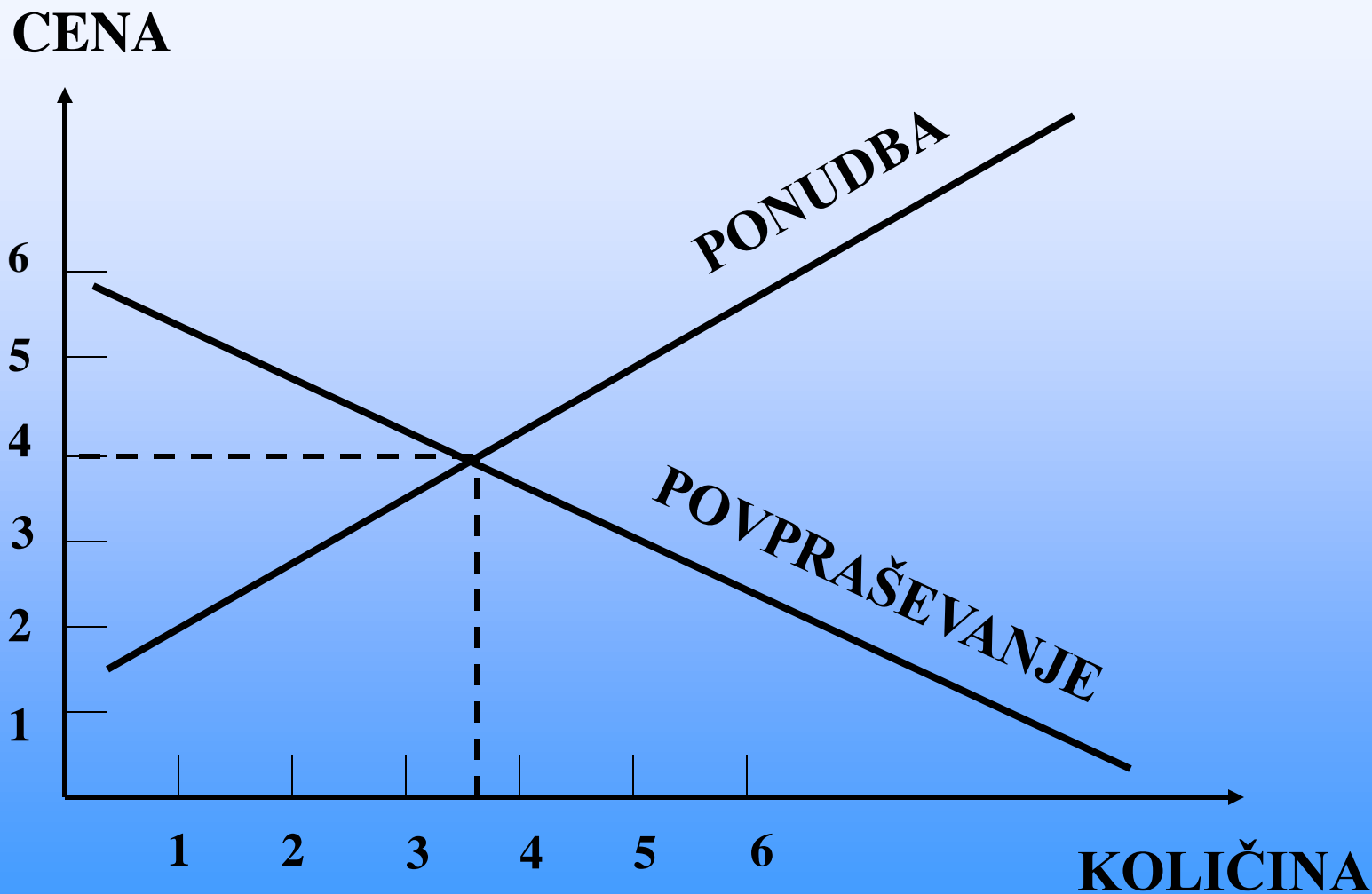

TRŽNA ANALIZA

- 1. DEFINICIJA PROIZVODA (storitve)***
- 2. RAZISKAVA GIBANJA PRODAJE***
- 3. RAZISKAVA KONKURENCE***
- 4. RAZISKAVA POVPRASHEVANJA***
- 5. OPREDELITEV POTENCIALNEGA TRGA***
- 6. RAZISKAVA INSTRUMENTOV PRODAJNE POLITIKE***
- 7. DOLOČITEV TRŽNEGA SEGMENTA IN STRATEGIJE***

ZAKONITOST PONUDBE IN POVPRAŠEVANJA

CENE

LC : PC

- ❖ *CENIK*
- ❖ *POPUSTI*
- ❖ *BONIFIKACIJA*
- ❖ *PLAČILNI ROKI*
- ❖ *KREDITNI POGOJI*

NAČIN PRODAJE – napredovanje

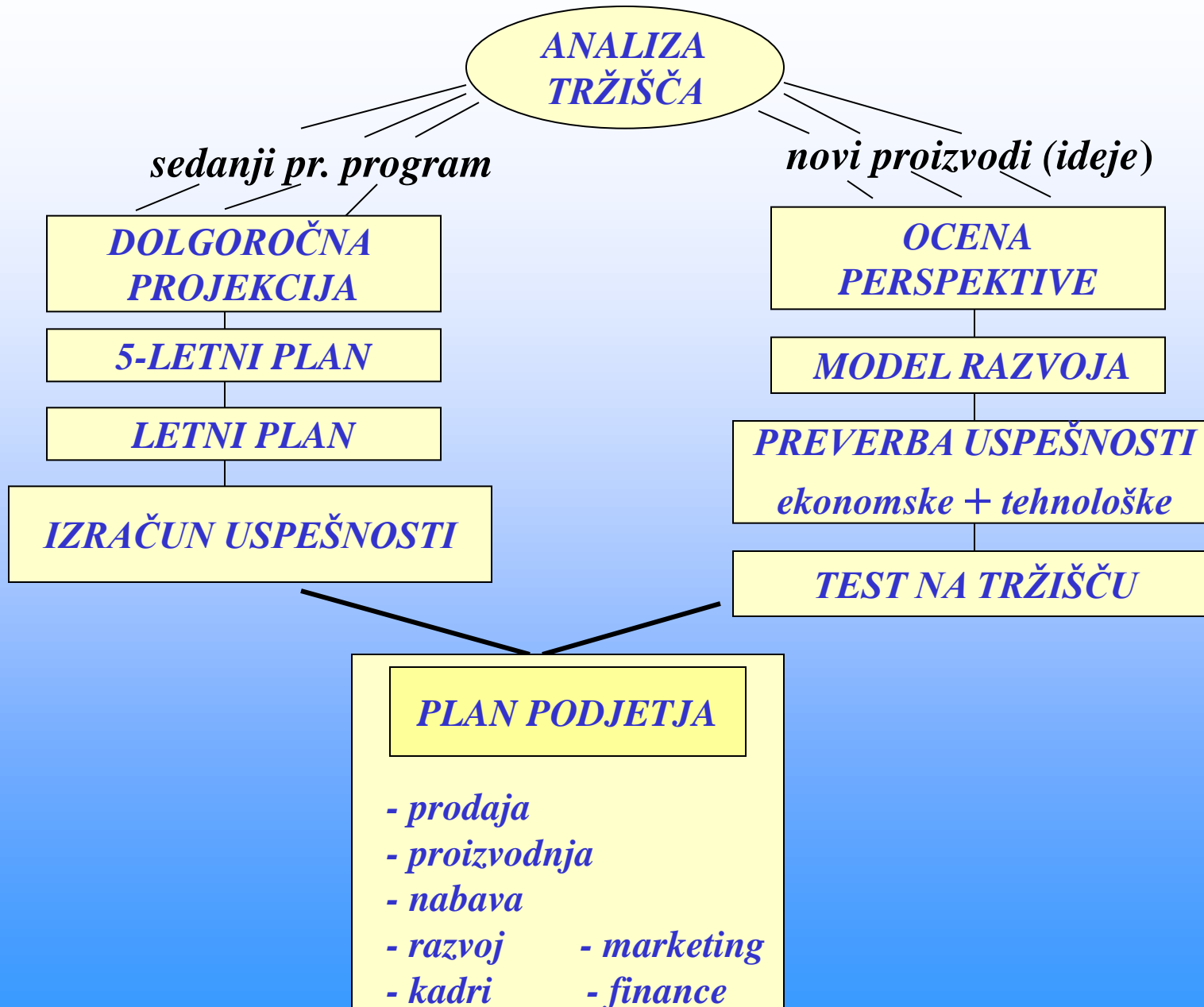
DISTRIBUCIJA

- *KANALI*
- *POKRITOST*
- POTREB*
- *LOKACIJE*
- *ZALOGE*
- *TRANSPORT*

PROMOCIJA

- *EKONOMSKA*
PROPAGANDA
- *JAVNO MNENJE*
- *IMAGE, BRAND*
“FIRMA”

MKT ANALIZA PROIZVODNEGA PROGRAMA

MARKETINŠKE STRATEGIJE

*So opredeljene DOLGOROČNE aktivnosti za doseganje ciljev, ki smo jih postavili na osnovi analiz **MARKETING MIX-a**.*

KARAKTERISTIČNE STRATEGIJE

- ❖ *PRVI IN NAJVEČJI (visoka tveganja)*
- ❖ *KREATIVNA IMITACIJA (primerjalna prednost)*
- ❖ *TRŽNE NIŠE (uvajanje inovacij)*
- ❖ *SPREMINJANJE LASTNOSTI IZDELKA
(kreiranje – usmerjene inovacije)*

ELEMENTI MARKETINŠKE STRATEGIJE

- *STRATEGIJA PROIZVODNEGA PROGRAMA*
- *STRATEGIJA ŠIRITVE (rasti, tržni deleži...)*
- *STRATEGIJA FINANCIRANJA*
- *STRATEGIJA CEN*
- *STRATEGIJA DISTRIBUCIJE EMBALAŽE*
- *STRATEGIJA KONKURENČNOSTI, IMIDŽA*
- *STRATEGIJA REKLAME, MEDIJEV*
- *STRATEGIJA PRESTRUKTURACIJE*

VKLJUČEVANJE MARKETINGA V RAZVOJ PODJETJA

I. STOPNJA:

- *analiza kupcev iz preteklega obdobja*

II. STOPNJA:

- *analiza kupcev*
- *analiza tržišča*

III. STOPNJA:

- *analiza tržišča, potreb*
- *analiza možnosti, zadovoljitve potreb*
- *dominanten vpliv na proizvodnjo, razvojno in nabavno funkcijo*
- *izvajanje vseh funkcij v prodaji*

DELAVCI V MKT

MANAGERJI
(INTERDISCIPL.)

RAZISKOVALCI TRGA
(EKONOMISTI, PSIHOLOGI)

RAZVOJNIKI
*(TEHNOLOGI, EKONOMISTI,
OBLIKOVALCI)*

KOMERCIALISTI
(EKON., ORG., PROM.)

PROPAGANDISTI
(UMET., ARANŽ., EKON.)

- ❖ ***vodje MKT upravljajo in koordinirajo izvajanje vseh projektov (RESURSE+ČAS)***
- ❖ ***SREDSTVA ZA PROJEKTE MORAJO BITI NAMENJENA SELEKTIVNO – NE LINEARNO!***

OPOZORILO:

***NIKOLI NE POSKUŠAJ ČESA PROIZVESTI ALI
PRODATI, KAR NI ŽE V NAPREJ PRODANO!!!***

KAJ JE NAŠ NAMENSKI CILJ?

- ❖ *kaj so (naj bi bili) naši proizvodi?*
- ❖ *kdo so (naj bi bili) naši kupci?*
- ❖ *kaj ti kupci kupujejo (oz. bodo)?*
- ❖ *na osnovi česa se kupec odloča (oz. se bo) za naše proizvode?*
- ❖ *kaj naj bi torej bili naši cilji v bodoče?*

MARKETING - MIX RAZMERNJA

- *proizvod*
- *kupec*
- *tržni segment*
- *zemljepisno območje*
- *domača / inozemska prodaja*
- *prodajne poti*
- *količine naročil*
- *kombinacije gornjih*

IZDELAVA PLANA MARKETINGA V PODJETJU

1. MKT ANALIZA POLOŽAJA PODJETJA

- *MKT MIX ANALIZA*
- *ANALIZA STROŠKOV MKT (prodaja, razvoj, reklama, drugo)*
- *ANALIZA TRGA IN KONKURENCE*
- *ANALIZA PREDNOSTI IN SLABOSTI*
- *OCENA RASTI POVPRASHEVANJA*

IZDELAVA PLANA MARKETINGA V PODJETJU

2. CILJI IN STRATEGIJA MARKETINGA

- *OPREDELITEV POSLANSTVA PODJETJA*
- *CILJI IN NALOGE MKT*
- *STRATEGIJA MKT*
  - *ciljni trg*
  - *distribucija*
  - *cena*
  - *MKT mix*
  - *promocija*

IZDELAVA PLANA MARKETINGA V PODJETJU

3. OPERATIVNI PLAN MKT

- *PO PROJEKTIH (KDO, KAJ, KDAJ KAKO)*

4. FINANČNI PLAN MKT

5. KONTROLA IZVAJANJA PLANA MKT

NALOGA MKT IN INOVACIJSKI KONCEPTI IN TEHNIKE V MKT

- ❖ *ugotoviti namensko usmeritev podjetja*
- ❖ *projektirati pretok informacij za cilje*

OPTIMIZIRATI:

- *potenciale na tržiščih*
- *človeške sposobnosti zaposlenih*
- *surovino, energijo, finančna sredstva*
- *tehnologijo*

UPOŠTEVATI

OMEJITVE:

- *politične*
- *zakonske*
- *socialne*
- *ekološke*
- *ekonomske*